

Bijlage 4. Geannoteerde bibliografie van het primaire werk

van Wally Moes.

De lijst is chronologisch gerangschikt naar de datum waarop het verhaal of het boek voor het eerst verscheen (voor zover mij bekend). Handschriften zijn van geen van haar verhalen teruggevonden.

1910

De tweelingen.

tijdschriftpublicatie: Elsevier's Geïllustreerd Maandschrift: 20 (1910)
dl. 39 (jan-juni) 418-425.
boekpublicatie: : Larensche dorpsvertellingen (1911) dl. 2, 154-177

Een moederhart.

tijdschriftpublicatie: Elsevier's Geïllustreerd Maandschrift: 20 (1910)
dl. 40 (juli-dec) 119-126.
boekpublicatie : Larensche dorpsvertellingen (1911) dl. 1, 144-167

Op hechten grondslag.

tijdschriftpublicatie: Elsevier's Geïllustreerd Maandschrift: 20 (1910)
dl. 40 (juli-dec) 275-280.
boekpublicatie : Larensche dorpsvertellingen (1911) dl. 2, 137-153

De uitvaart van Sijmen Stroop.

tijdschriftpublicatie: Elsevier's Geïllustreerd Maandschrift: 20 (1910)
dl. 40 (juli-dec) 408-412.
boekpublicatie : Larensche dorpsvertellingen (1911) dl. 1, 130-143
Dorpsvertellingen (1956), 41-49.

+ Deze novelle komt in motief en uitwerking sterk overeen met een passage uit het hoofdstuk 'Wondenlijk avontuur met Spaanse dukaten en matten' van Hoogeboom, 1976 (p. 37-55). De passage staat op p. 43-45. De namen zijn niet dezelfde. Het grotere geheel komt bij Wally Moes niet ter sprake.

Grootvader.

tijdschriftpublicatie: Groot-Nederland: 8 (1910) II, 562-600.
boekpublicatie : Larensche dorpsvertellingen (1911) dl. 2, 69-136.
Dorpsvertellingen (1956), 93-135.

Vroeg of laat.

tijdschriftpublicatie: De Nieuwe Gids: 25 (1910) II, 371-404.
boekpublicaties : Larensche dorpsvertellingen (1911) dl. 1, 75-129.
Dorpsvertellingen (1956), 5-40.

+ Uit het kladboek van Willem Kloos (KB., sign. 69 E 27) blijkt dat hij het verhaal heeft ontvangen op 20 maart 1910 (p. 104 r.); in de honorariumlijst over september 1910 komt Wally Moes voor met een bedrag van fl. 40,— voor 32 bladzijden (p. 125 r.).

1911

Licht en bruin.
boekpublicatie

: Larensche dorpsvertellingen (1911) dl. 2, 1-68.
Dorpsvertellingen: (1956), 50-92.

De stiefvader
boekpublicatie

: Larensche dorpsvertellingen (1911) dl. 1, 1-74.

Larensche dorpsvertellingen. Amsterdam, S.L. van Looy, 1911.
2 dln. ([VI]; 167; [VI]; 177 pp.). Roo' rozen serie 1-2, 3-4. (1: bd.)

+ Inhoud:

- Dl. 1: 1-74 De stiefvader.
75-129 Vroeg of laat.
130-143 De uitvaart van Sijmen Stroop.
144-167 Een moederhart.
Dl. 2: 1-68 Licht en bruin.
69-136 De grootvader.
137-153 Op hechten grondslag.
154-177 De tweelingen.

De uitgever S.L. van Looy, Amsterdam, is op 1 januari 1928 overgenomen door A.W. Sijthoff, Leiden (brief F. v.d. Bosch, Bibliotheek van de Vereeniging ter bevordering van de belangen des boekhandels, d.d. 24 oktober 1979). A.W. Sijthoff beschikt echter niet meer over gegevens m.b.t. deze uitgave (brief A.W. Sijthoff Uitgeversmaatschappij, d.d. 18 december 1979). Het archief van Van Looy werd vernietigd bij de overgang naar Leiden (van de Nieuwegiessen, 1977, p. 234, noot 18).

De uitgaven zijn de eerste uit een serie. Uit de uitgeversfolder (aanwezig op de Bibl. v.d. Ver. t.b.v.d. bel. des boekh.) blijkt dat de nrs. fl. 0,50 per stuk hebben gekost, zodat de gehele uitgave op fl. 2,-- kwam.

Brinkman's catalogus (1911-1915) vermeldt dezelfde prijs, met daarop een verhoging van fl. 0,50 voor ingebonden deeltjes. Voor verkoopcijfers zie brief nr. 178 (1912).

1912

Een artiest

tijdschriftpublicatie: Elsevier's Geïllustreerd Maandschrift: 22 (1912)
dl. 43 (jan-juni) 144-147.

boekpublicatie : Gooische dorpsvertellingen (1913), 102-110.

+ De publicatie in Elsevier gaat vergezeld van een afbeelding van een anonieme kunstenaar, getiteld: 'Een knipvel van Kees'. Het is de reproductie van een collage.

Op het RKD is aanwezig een knipsel uit een niet te identificeren krant (ws. Algemeen Handelsblad), waarop is bijgeschreven: 20 feb 19*..*. Het draagt als opschrift: 'Bij een afbeelding van 's mans werk, vertelt Wally Moes in Elsevier van „een artiest”'. Het bevat een fragment van dit verhaal, dat overeenkomt met p. 102-105 (1e en 2e al.) van de boekuitgave.

De Vale en Neel.

- tijdschriftpublicatie: Elsevier's Geïllustreerd Maandschrift: 22 (1912)
dl. 43 (jan-juni) 255-259.
boekpublicatie : Gooische dorpsvertellingen (1913) 11-120.

Donker Laren.

- tijdschriftpublicatie: Elsevier's Geïllustreerd Maandschrift: 22 (1912)
dl. 43 (jan-juni) 475-490.
boekpublicatie : Gooische dorpsvertellingen (1913), 69-101.
+ Een fragment uit dit verhaal werd later gepubliceerd in Simons,
1968, p. 76-79. Het is de passage in de boekuitgave op p. 69-74.

In Hoogebloom, 1976, komt op p. 95-96 een passage voor die wat
het motief betreft (zelfmoordenaars mogen niet in gewijde aarde
begraven worden, als de overheid daar niet op toeziet, doet de
bevolking dat wel) sterke verwantschap vertoont met deze novelle.
De uitwerking en zeken de context, waarin deze passage staat
verschillen sterk.

Harpje.

- tijdschriftpublicatie: Groot-Nederland: 10 (1912) II, 402-428; 535-562.
boekpublicatie : Gooische dorpsvertellingen (1913), p. 1-68.

Zalige Sien.

- tijdschriftpublicatie: De Amsterdammer. Weekblad voor Nederland van
15 december 1912, p. 2-3. (253).
boekpublicatie : Gooische dorpsvertellingen (1913), 235-248.

1913

Greet.

- tijdschriftpublicatie: Elsevier's Geïllustreerd Maandschrift: 23 (1913)
dl. 46 (juli-dec) 452-470.
boekpublicatie : Nagelaten vertellingen (1920), 197-245.

Getjilp.

- boekpublicatie: Gooische dorpsvertellingen (1913), 176-234.

Het wondervrouwkje.

- boekpublicatie : Gooische dorpsvertellingen (1913), 121-175.
+ Het thema 'met de helm geboren' dat centraal staat in dit verhaal,
is niet specifiek een thema uit de Gooise volkskunde. Dat het er
echter bekend was blijkt uit Heupers, 1979. Twee Larense vertellers
gebruiken dit thema: no. 325 (p. 107-108) en no. 344 (p. 109).

Gooische dorpsvertellingen. Amsterdam, Scheltema en Holkema's boekhandel,
K. Groesbeek en Paul Nijhoff, [1913]. [VII]; 248 pp.

+ Inhoud:

- 1-68 Harpje.
69-101 Donker Laren.
102-110 Een artiest.
111-120 De Vale en Neel.

121-175 Het wondervrouwkje.
176-234 Getjilp.
235-248 Zalige Sien.

Bij de uitgever bleken geen gegevens over deze uitgave meer voor handen (brief J. van Geelen, Bohn, Scheltema & Holkema wetenschappelijke uitgeverij, d.d. 17 december 1979).
Brinkman's catalogus (1911-1915) vermeldt als prijs: fl. 3,25; geb. fl. 3,75.
Op p. VI staat de reproductie van een tekening 'Harpje' door Wally Moes.

1914

Het eeuwige licht.

tijdschriftpublicatie: Buiten. Geïllustreerd weekblad aan het buitenleven gewijd van 28 maart 1914, p. 149-152 (254).
boekpublicatie : Nagelaten vertellingen (1920), 104-114.

„Uwe wegen zijn niet mijne wegen" spreekt de heer.

tijdschriftpublicatie: Groot-Nederland: 12 (1914) I, 657-681.
boekpublicatie : Nagelaten vertellingen (1920), 28-66.
Dorpsvertellingen (1956), 136-162.

+ De titel is een citaat uit het Oude Testament (Jessaia, 55:8)(255).

Deze novelle komt wat motief en uitwerking betreft overeen met een passage uit het hoofdstuk 'Sijs Pronk, de stroper uit Amsterdam' van Hoogeboom, 1976 (p. 56-96). De passage staat op p. 56-65. De namen zijn verschillend.

1916

Een Larensche moeder.

tijdschriftpublicatie: De Gids: 80 (1916) I, 552-569.
boekpublicatie : Nagelaten vertellingen (1920), 1-27.

Het torentje van Monnikendam.

tijdschriftpublicatie: Groot-Nederland: 14 (1916) dl. 1, 166-172.
boekpublicatie : Nagelaten vertellingen (1920), 246-257.
Dorpsvertellingen (1956), 172-179.

+ Dit verhaal zou zijn gebaseerd op een voorval uit haar eigen familie (meded. mevr. L. Jolles-Moes).

1917

Vrouw Schenk.

tijdschriftpublicatie: De Gids: 81 (1917) II, 79-95.
boekpublicatie : Nagelaten vertellingen (1920), 80-103.

1918

Levenslust.

tijdschriftpublicatie: Groot-Nederland: 16 (1918) II, 397-420; 568-587.
boekpublicatie : Nagelaten vertellingen (1920), 115-187.

1920

Een arme van geest.

boekpublicatie : Nagelaten vertellingen (1920), 188-196.

Dorpsregeering.

boekpublicatie : Nagelaten vertellingen (1920), 67-79.
Dorpsvertellingen (1956), 163-171.

De vriend der bedroefden.

boekpublicatie : Nagelaten vertellingen (1920), 258-272.

Nagelaten vertellingen. Met een voorwoord van Frans Coenen. Amsterdam, Scheltema & Holkema's boekhandel; K. Groesbeek & Paul Nijhoff, [1920]. [VIII]; 272 pp.

+ Inhoud:

- [V-VII] Voorwoord van Frans Coenen.
- 1-27 Een Larensche moeder.
- 28-66 „Uwe wegen zijn niet mijne wegen" spreekt de heer.
- 67-79 Dorpsregeering
- 80-103 Vrouw Schenk.
- 104-114 Het eeuwige licht.
- 115-187 Levenslust.
- 188-196 Een arme van geest.
- 197-245 Greet.
- 246-257 Het torentje van Monnikendam.
- 258-272 De vriend der bedroefden.

Bij de uitgever bleken geen gegevens over deze uitgave meer voor handen (brief J. van Geelen, Bohn, Scheltema & Holkema wetenschappelijke uitgeverij, d.d. 17 december 1979).

Brinkman's catalogus over 1916-1920 vermeldt een prijs van fl. 4,90 geb. fl. 6,15.

Zie ook het volgende item.

Gooische dorpsvertellingen, Nieuwe uitgave van hare nagelaten vertellingen. [Met een voorwoord van Frans Coenen]. Amsterdam, Scheltema & Holkema's boekhandel en uitgeverij n.v. [1920]. [VIII]; 272 pp.

+ Deze uitgave is op de titelpagina na exact hetzelfde als het vorige item. (Opgave datum uit de Centrale Catalogus, Den Haag).

Voor gegevens betreffende de uitgave geldt hetzelfde als bij het vorige item werd vermeld, met uitzondering van het onderstaande. De verwijzingen zijn altijd naar de eerste uitgave gemaakt.

Brinkman's catalogus (1931-1935) vermeldt als prijs fl. 4,90; geb. fl. 6,15; vervolgens: in prijs verlaagd fl. 1,—; geb. fl. 1,5

Idem over 1936-1940: particuliere prijs opgeheven.

Mogelijk is de datum: 1920, niet juist, maar werd deze titeluitgave ca. tien jaar later op de markt gebracht.

1956

Dorpsvertellingen. [Bloemlezing]. 's-Gravenhage, Nijgh & Van Ditmar, [1956]. 179 pp. Nimmer dralend reeks, 65.

+ Inhoud:

- 5-40 Vroeg of laat.
- 41-49 De uitvaart van Sijmen Stroop.
- 50-92 Licht en bruin.
- 93-135 De grootvader.
- 136-162 Uwe wegen zijn niet mijne wegen.
- 163-171 Dorpsregering.
- 172-179 Het torentje van Monnikendam.

Gemoderniseerde uitgave: verandering van interpunctie en spelling. Enkele fouten zijn verbeterd.

Het is niet bekend, wie de bloemlezing heeft samengesteld.

Het boek werd gedrukt in een oplage van 4000 exemplaren. Begin 1961 werd het restant (onbekend aantal) opgeruimd (brief Josée Waerebeek, adj. dir. Nijgh & Van Ditmar, d.d. 12 november 1979). Brinkman's catalogus (1956-1960) vermeldt als prijs: geb. fl. 2,50; verhoogde prijs: fl. 2,95. Idem over 1961-1965: particuliere prijs opgeheven.

1961

Heilig ongeduld. Herinneringen uit mijn leven. [Met een verantwoording van G.J. van Suchtelen]. Amsterdam [enz.], Wereldbibliotheek, 1961. 212 pp.

+ p. 210-211 Verantwoording.

Het boek bevat tegenover p. [4] een reproductie van een geschilderd portret van Wally Moes door Thérèse Schwartze, 1884, Parijs (Het schilderij bevindt zich tegenwoordig in het Singer Museum, Laren).

Uitgebreide gegevens over het handschrift, de geschiedenis van de uitgave etc. zijn te vinden in bijlage 5.

De volgende enigszins omvangrijke passages werden eerder gepubliceerd:

- De passage over August Allebé (p. 64-67) is gepubliceerd als onderdeel van Fleg, 1911 (p. 2-5). De teksten verschillen in stilistisch en inhoudelijk opzicht enigszins. Waarschijnlijk berust het gepubliceerde in Fleg, 1911, op een oudere versie van dit stuk, dan het mij bekende manuscript (vgl. noot 257).
- De passages over August Allebé (p. 64-67) en over Jozef Israëls (p. 151-157) werden gepubliceerd in Schröder, 1938. In de eerste passage werden enkele zinnen weggelaten (aangegeven door drie punten) (zie p. 77).
- In Schröder, 1955, komen enkele passages voor die uit haar mémoires zijn overgenomen (fol. 6 a-c, 10 a-b, 14 a). Een vrij groot fragment is in deze genealogie opgenomen als bijlage 7; het is de passage in Heilig ongeduld op p. 26 (tweede zin) t/m p. 29 (einde eerste zin) en p. 30 (begin laatste alinea) t/m p. 31 (einde hoofdstuk). Ook zijn nog enige kleinere fragmenten gepubliceerd in de tekst van bijlage 8, een summier levensbeschrijving van Wally Moes.

De legende over Sint Jan (p. 188-190) komt in zeer sterk gelijkende bewoordingen voor in de Vrankrijker, 1952, p. 58-61. De Vrankrijker noemt Wally Moes niet. Hij heeft de tekst overgenomen uit 'Het Sint-Jansboekje' van 1903. De legende zou volgens hem niet voor de 20e eeuw zijn opgetekend. Nieuwenhuis, 1912, p. 87-89, had op enkele ondergeschikte wijzigingen na dezelfde tekst gegeven.

De Wereldbibliotheek geeft als oplage: ruim 2000 exemplaren. Volgens mededeling van de uitgeverij zou de oplage in een paar jaar zijn uitverkocht geweest (brief C. van den Bosch, Wereldbibliotheek, d.d. 6 november 1979). Waarschijnlijk is het restant echter opgeruimd (zie noot 205).

Brinkman's catalogus meldt de volgende gegevens over de prijs: 1961-1965: Geb. fl. 6,90; verhoogde prijs geb. fl. 7,75, (voor leden van de W.B.-vereniging: geb. fl. 5,50; verhoogde prijs geb. fl. 6,10).

1967: in prijs verlaagd: geb. fl. 4,90 (leden W.B.-vereniging geb. fl. 3,50).

1968: in prijs verhoogd: geb. fl. 7,75 (leden W.B.-vereniging geb. fl. 6,10).

Brinkman's catalogus (1961-1965) geeft overigens ook aan dat Heilig ongeduld ondanks het jaartal 1961 op de titelpagina pas in 1962 verschenen is.